

Цитування:

Самохвалова А. В., Лобан Т. Й. Alvin Ailey American Dance Theater: балетмейстерське вирішення великої хореографічної форми засобами афро-джаз-танцю. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2026. № 1. С. 260–266.

Samokhvalova A., Loban T. (2026). Alvin Ailey American Dance Theater: Balletmaster Solution of a Large Choreographic Form Using Afro-Jaz Dance Means. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 260–266 [in Ukrainian].

Самохвалова Алла Василівна,
старший викладач кафедри хореографії
Рівненського державного
гуманітарного університету
<https://orcid.org/0000-0001-9904-2806>
samohva.alla@gmail.com

Лобан Тетяна Йосипівна,
старший викладач кафедри хореографії
Рівненського державного
гуманітарного університету
<https://orcid.org/0000-0001-9282-6069>
yuratanya7@ulr.net

**ALVIN AILEY AMERICAN DANCE THEATER:
БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКЕ ВИРІШЕННЯ ВЕЛИКОЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ФОРМИ
ЗАСОБАМИ АФРО-ДЖАЗ-ТАНЦЮ**

Мета статті – виявити особливості балетмейстерського вирішення великої хореографічної форми засобами афро-джаз-танцю на прикладі танцювальних постановок Alvin Ailey American Dance Theater. **Методологія дослідження.** Застосовано метод теоретичного аналізу, історико-культурний метод, що надали можливість опрацювати наукову літературу з теми дослідження та посприяли уточненню особливостей зародження і розвитку афро-джаз-танцю; типологічний, та формально-стилістичний метод, застосовані з метод з'ясування основних лексичних, формально-технічних та стилістичних характеристик афро-джаз-танцю; метод мистецтвознавчого аналізу – для виявлення специфіки постановочних рішень балетмейстерів Alvin Ailey American Dance Theater. **Наукова новизна.** Досліджено проблематику вирішення великої хореографічної форми засобами афро-джаз танцю на прикладі сценічних творів балетмейстерів Alvin Ailey American Dance Theater; уведено на наукового обігу маловідомі матеріали щодо творчої діяльності Е. Ейлі, Р. К. Брауна, Р. Баттла, Д. Джеймісон та М. Раслін; проаналізовано хореографічні постановки «Revelations», «N.Y. Export: Opus Jazz», «Audience Favorites», «The Holy Blues», «Dancing Spirit», «Are You in Your Feelings?» крізь призму проблематики еволюціонування постановочних підходів афро-джаз-танцю А. Ейлі в творчості його учнів та послідовників. **Висновки.** Закладені А. Ейлі балетмейстерські підходи отримали розвиток в творчості його учнів та послідовників К. Абрахама, Х. Бойкіна, Р. К. Брауна, Р. Баттла, Ч. Монтейро, М. Раслін М. Рашинг Дж. Джеймісон та ін. і на сучасному етапі являють собою унікальний приклад балетмейстерських рішень великою хореографічної форми засобами афро-джаз-танцю. На основі аналізу хореографічних постановок Alvin Ailey American Dance Theater можна констатувати, що серед ключових композиційних прийомів, що використовуються балетмейстерами у вирішенні великих хореографічних форм засобами афро-джаз-танцю: принцип «колективного ритуалу», діалогізм (між солістом і кордебалетом), що проявляється у структуруванні масових сцен через звернення до форми «заклику-відповіді»; контамінація лексики афро-джаз-танцю з елементами танцю контемпорарі, танцю модерн (зокрема техніці Л. Хортон – Lester Horton Technique) і класичного танцю з метою досягнення поліфонії пластичної мови. Специфічними лексичними та формально-технічними прийомами афро-джаз-танцю, до яких найчастіше звертаються балетмейстери є: поліритмія та поліцентрія, при яких різні частини тіла танцюриста виконують рухи в різних ритмах; центр сили та ізоляція – рухи йдуть від центру тяжіння танцюриста до кінцівок; граундінг, що є наслідком міцного зв'язку африканського народу із землею (демі-пліє, плоскі кроки, удари стопами при нахилі торса вперед).

Ключові слова: афро-джаз-танець, велика хореографічна форма, Alvin Ailey American Dance Theater, балетмейстер, А. Ейлі, сучасний танець.

Samokhvalova Alla, Senior Lecturer of the Department of Choreography, Rivne State University for the Humanities; Loban Tetyana, Senior Lecturer of the Department of Choreography, Rivne State University for the Humanities

Alvin Ailey American Dance Theater: Balletmaster Solution of a Large Choreographic Form Using Afro-Jaz Dance Means

The purpose of the article is to identify the features of the balletmaster's solution of a large choreographic form using Afro-jazz dance on the example of dance productions by Alvin Ailey American Dance Theater. **Research methodology.** The method of theoretical analysis, the historical and cultural method were applied, which provided an opportunity to process the scientific literature on the topic of the study and contributed to clarifying the features of the origin and development of Afro-jazz dance. The typological and formal-stylistic method were applied as a method of clarifying the main lexical, formal-technical and stylistic characteristics of Afro-jazz dance. The method of art history analysis was used to identify the specifics of the staging decisions of the choreographers of the Alvin Ailey American Dance Theater. **Scientific novelty.** The problem of solving a large choreographic form using the means of Afro-jazz dance was investigated using the stage works of the choreographers of the Alvin Ailey American Dance Theater. Little-known materials on the creative activities of E. Ailey, R. K. Brown, R. Battle, D. Jamieson and M. Ruslin were introduced into scientific circulation; the choreographic productions "Revelations", "N.Y. Export: Opus Jazz", "Audience Favourites", "The Holy Blues", "Dancing Spirit", "Are You in Your Feelings?" through the prism of the issues of the evolution of staging approaches to Afro-jazz dance by A. Ailey in the work of his students and followers. **Conclusions.** The choreographic approaches laid down by A. Ailey were developed in the work of his students and followers K. Abraham, H. Boykin, R. K. Brown, R. Battle, C. Monteiro, M. Ruslin, M. Rushing, J. Jamieson and at the present stage represent a unique example of choreographic solutions of a large choreographic form using the means of Afro-jazz dance. Based on the analysis of choreographic productions of the Alvin Ailey American Dance Theater, it can be stated that among the key compositional techniques used by ballet masters in solving large choreographic forms using Afro-jazz dance means: the principle of "collective ritual", dialogism (between the soloist and the corps de ballet), which is manifested in the structuring of mass scenes through the use of the "call-response" form; contamination of the vocabulary of Afro-jazz dance with elements of contemporary dance, modern dance (in particular, the Lester Horton Technique) and classical dance in order to achieve polyphony of plastic language. Specific lexical and formal-technical techniques of Afro-jazz dance, which are most often used by choreographers, are: polyrhythm and polycentrism, in which different parts of the dancer's body perform movements in different rhythms; center of force and isolation – movements go from the dancer's centre of gravity to the extremities; grounding, which is a consequence of the strong connection of the African people with the earth (demi-plié, flat steps, foot strikes with the torso tilted forward).

Keywords: Afro-jazz dance, large choreographic form, Alvin Ailey American Dance Theater, ballet master, A. Ailey, modern dance.

Актуальність теми дослідження. Афро-джаз-танець є одним із надзвичайно яскравих і захопливих напрямів сучасного танцю, який було створено в процесі синтезу сучасних хореографічних тенденцій та елементів традиційних танців народів африканського континенту. У ньому поєднано ритмічну і органічну енергію афро-танцю з технічними принципами джаз-танцю, такими як проєкція руху, використання простору, координація та точність тіла. Величезний вплив на еволюцію афро-джаз-танцю в його сценічній формі здійснив Алвін Ейлі (учень Л. Хортон) – американський танцюрист, який у 1958 р. заснував власний Театр танцю, поєднавши у поставках європейський класичний балет, американський модерн і традиційні африканські танці. У творчому доробку балетмейстера 79-ть балетів, які донині лишаються окрасою Alvin Ailey American Dance Theater і демонструються на сценах найвідоміших балетних театрів світу. Актуальність дослідження зумовлена важливістю розширення відомостей про провідні балетмейстерські практики афро-джаз-танцю, зокрема в контексті звернення до них в навчальному процесі та професійній творчій діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Масштабна популяризація сучасного танцю, характерна для другого – першої половини

третього десятиліття ХХІ ст. у світовій та вітчизняній хореографічній культурі, активізувала науковий інтерес до його напрямів, зокрема, до афро-джазу. Так, А. Проказа у публікації «Джазовий танець як стиль сучасної хореографії» [13] аналізує особливості джазу як стилю сучасної хореографії, а також уточнює особливості витоків та розвитку джазового танцю як стилю сучасної хореографії, уточнює специфіку його стилістики та формально-технічні особливості. Широкий спектр питань, пов'язаних з теорією і практикою афро-джаз-танцю розглядає О. Плахотнюк в публікаціях «Проблематика розуміння природи фаро-джаз-танцю» [2], «Contemporary jazz-dance та його практики в системі хореографічної освіти України» [1]. Історично-культурне коріння новітніх форм джазових танців, що має вплив на розвиток і формування їх характерних ознак розглянуто О. Плахотнюком, Р. Берестом та Л. Білінською у статті [3]. Афро-джаз-танець, його національні особливості та рецепції досліджує Т. Холов [5]. Ті чи інші аспекти афро-джаз-танцю аналізуються в публікаціях А. Яценко та Л. Баканча [6], С. Сандульського, Л. Павлішеної та Т. Лобан [4]. Проте багато нюансів, зокрема пов'язаних із особливостями балетмейстерсько-постановочних рішень великої хореографічної форми в лексиці афро-джаз-танцю у творчості провідних митців

залишаються недостатньо висвітленими, що зумовлює актуальність статті.

Мета статті – виявити особливості балетмейстерського вирішення великої хореографічної форми засобами афро-джаз-танцю на прикладі танцювальних постановок Alvin Ailey American Dance Theater.

Виклад основного матеріалу. Складність культурних факторів та історичних обставин, що стали причиною зародження та подальшої еволюції цього музично-танцювального жанру, що виник у Сполучених Штатах Америки та отримав масштабну популяризацію по всьому світу, набуваючи різних характеристик та породжуючи наслідки, зумовлює численні наукові дискусії щодо сутності джазового танцю. Так, наприклад, багато дослідників визначають його як популярний танець, що виник як наслідок злиття етнічних та соціальних танців, який водночас може стати енергійним та видовищним сценічним танцем, що дозволяє розглядати дві сторони одного й того ж жанру: як популярний або соціальний танець та як сценічний танець.

Етнічно-музичне та танцювальне походження афро-джаз танцю лежить в основі джерел та духовності жанру. З прибуттям африканських рабів на американський континент у XVI ст. відбулося злиття різноманітних африканських культур та європейських культур, а також іммігрантів. Це етнокультурне злиття породило, серед інших виразів, нові ритмічні музичні форми, а разом з ними й нові способи танцю, репрезентації та самовираження.

Одним із результатів цього процесу обміну між африканською та європейською музикою та танцем став джаз, музичний жанр, який можна класифікувати як афроамериканський через місце його походження, а також через визнання сили та сутності африканського культурного компонента. Одночасно відбувався процес розвитку стилю танцю, відомого зараз як джаз-дансом. Отже, в широкому розумінні афро-джаз-танець – це музично-танцювальний жанр, що виник у США в результаті мультикультурного злиття, африканських та європейських іммігрантських етнокультурних факторів. Водночас складний еволюційний процес, який пройшов афро джаз танець, характеризується різноманітністю технічних та експресивних внесків, починаючи від спонтанних та імпровізованих, як популярний, соціальний чи бальний танець, до його проникнення в професійний та академічний простір, що призвело до того, що термін

«джазовий танець» набув різних стилістичних кваліфікацій. На думку М. Старна, джазовий танець охоплює всі танці, що виникли між 1920 та 1940 рр., в так звану «еру джазу», які виконувалися в цьому музичному жанрі [15, с. 36]. Натомість П. Коен класифікує його як «безперервний джазовий танець», що включає різні суміші та ф'южн, які створили нові форми, похідні від оригіналу або натхненні ним [7, 5]. А. Проказа визначає джазовий танець як «специфічний універсальний напрям сучасного хореографічного мистецтва, спеціалізований естетичний досвід, орієнтований на художні потреби та соціально-культурні функції певних верств «постіндустріального» суспільства» [13].

Так званий автентичний джазовий танець виник і розвивався поряд із джазовою музикою в період з 1920 р. по 1940 р., а пізніше вийшов на великі театральні сцени та в музичні кіновиробництва. Ці нові сценарії та вимоги професійної та комерційної сфери, як наслідок, призвели до процесу професіоналізації танцюристів і хореографів, а також до концепції специфічного тренування тіла відповідно до вимог жанру, який також постійно розвивався [14, 507]. Для цього було поєднано елементи балету та сучасних танцювальних технік, що набули витонченої художньої якості та має кращі можливості для вирішення проблем винахідливості хореографів.

Дослідники виділяють новаторську роботу з технічної адаптації джазового танцю, проведеною групою викладачів та хореографів П. Бетел, Дж. Коулом, К. Данхемом, М. Маттоксом, Г. Джордано, Ю. Луї Фачютто «Луїджі», Ф. Хетчеттом, Л. Сімонсон [10, 73], які зробили можливим його професіоналізацію та перехід від грандіозних бальних залів соціального танцю та нічних клубів 1920-30-х рр. до великих театральних сцен, кіностудій, телевізійних шоу та приватних студій. На думку науковців, «їхні стилі та техніки складають і залишаються присутніми в структурі занять з технічного джазового танцю по всьому світу» [10, 74]. З цієї групи М. Маттокс, Луїджі та Г. Джордано визнані майстрами-піонерами жанру, оскільки їхні техніки та методи навчання кодифікують та структурують конкретні технічні принципи, що лежать в основі викладання джазового танцю з 1950-х рр. За словами Р. Штрауса, відома донині джазова техніка розвинулася завдяки цим трьом артистам, які взяли яскраву та вражаючу чутливість і перетворили її на життєздатну техніку в США та за кордоном

[16, 68]. Як прецеденти цієї новаторської роботи – внесок двох новаторських артистів жанру, К. Данхем та Дж. Коула, які розробили технічні та естетичні аспекти, що сформували техніку джазового танцю, що згодом стало основою для розвитку перших згаданих методів. К. Данхем (1909-2006 рр.), американська танцівниця, хореограф та антрополог, запозичила та поєднала рухи з афроамериканських, афро-карибських та латиноамериканських народних танців, щоб створити власну техніку. Ця техніка сформувалася завдяки різноманітному набору технічних застосувань з балету, сучасного танцю та різних етнічних танців, включаючи ізоляцію тіла, артикуляцію хребта та різноманітні рухи тулуба та тазу. Дж. Коул (1911-1974), американський танцюрист, хореограф і театральний режисер, визнаний «батьком театального джазового танцю», оскільки він розробив тип сценічного танцю, придатний для театральних сцен. Для досягнення цієї мети він поєднав технічні елементи балету, сучасного танцю, класичного індійського танцю, афроамериканських народних танцювальних стилів, таких як лінді-хоп і свінг, а також афро-карибських і латиноамериканських танців, створивши гібридний танець, який він міг адаптувати до ритму джазової музики (бібоп). Він назвав його міським фолк-джазом, але мистецька спільнота охрестила його сучасним джаз-дансом. Він набув популярності на бродвейських сценах і в голлівудських мюзиклах як танцювальна форма, характерна для цих місць, і згодом став відомим як театральний джаз-данс. В результаті цієї інновації та, перш за все, її широкого поширення виникла потреба навчати танцюристів її виконанню. Щоб підготувати свої тіла до цього динамічного та універсального танцю, Дж. Коул створив систему постійних занять для танцюристів під його керівництвом. Отже, його внесок як інструктора полягав у забезпеченні системи навчання та серії занять, які сприяли театальному стилю джазового танцю, який він винайшов [8, с. 85]. Стиль Дж. Коула вплинув на таких хореографів, як Дж. Роббінс, М. Меттокс, Е. Ейлі та Б. Фосс [11, 8–11]. Звідси джазовий танець продовжив процес включення нових музичних та танцювальних стилів, підтверджуючи свою еkleктичну природу, аж до того, що називається «сучасним джазовим танцем» [7, 4], як оновленої версії цього жанру. Зрештою, існує професійний або академічний джазовий

танець, який виконують професійні танцюристи, навчені різноманітним танцювальним технікам, що дозволяє їм виконувати нові комбінації та рухи з оригінальними кроками, на додаток до тих, що вже кодифіковані в цьому жанрі [14, 514].

Балетмейстерське вирішення великої хореографічної форми (балету, хореографічної союти чи вистави) засобами афро-джаз танцю базується на синтезі африканської ритуально-фольклорної пластики та сучасних джазових технік. Це передбачає побудову цілісної драматургічної структури, де етнічні корені трансформуються у сценічні образи через специфічну лексику та композиційні прийоми.

А. Ейлі (1931–1989), який розпочав свою кар'єру у ключовий момент руху за громадянські права, був одним із багатьох афроамериканських хореографів, які заявляли про себе в сучасному танці, спираючись на різні танцювальні традиції та навчаючи глядачів своєму корінню, яке часто виключалося з підручників з історії танцю. Його антропологічні дослідження африканських танців розширили тогочасні постановочні можливості, оскільки хвилеподібні торси, ритмічні кроки та менш стримана енергія суперечили сучасному танцю, що виник із класичного балету. У співпраці з А. Дафорою, К. Данхем та П. Праймусом А. Ейлі розширив репертуар Alvin Ailey American Dance Theater новими балетами, побудованими на синтезі лексики джаз-танцю, сучасного танцю та африканського автентичного танцю. Особливий акцент у постановках зроблено на гібридизації танцювальних форм. Балет «Revelations» («Одкровення»), який А. Ейлі було поставлено в 1960 р. позиціюється як класика балетного мистецтва з елементами лексики афро-джазу. Музичною основою вистави, що побудована на серії афроамериканських релігійних обрядів (церемоній ритуального хрещення, момент причастя, урочисті співи Євангелія та ін.) – спірічуелс та госпелс [9, с. 661].

У 1993 р. Американський театр танцю Алвіна Ейлі став першою компанією сучасного танцю, який отримав дозвіл на постановку балету «N.Y. Export: Opus Jazz» Дж. Роббінса. «N.Y. Export: Opus Jazz» – це позачасовий твір, який відобразив настрій міської Америки кінця 1950-х років, включивши символічні ритми народного танцю у формальні структури балету [12]. Хореографічний твір спирається на фізичну новизну підвернутих всередину ніг,

опущених плечей та навмисну, невимушену байдужість до наявності ваги: аспекти, що суперечать техніці класичного балету, яка складає її хореографічну основу. У виконанні труп Дж. Роббінса в 1950-ті рр., техніка викликала схвалення публіки за свою «чудову дистилляцію наших джазових примх та фантазій» [9, 665]. На відміну від більшості танцюристів Дж. Роббінса, танцюристи А. Ейлі зазвичай сприймали джазову естетику набагато більше, ніж просто «примху» чи «фантазію»; джаз міг забезпечити доступ до індивідуального самовираження в рамках групової динаміки, спалах духовної енергії або можливість спонтанного цитування через рух. Ці аспекти не фігурували в постановці твору Дж. Роббінса. Отже, під час відродження через тридцять п'ять років танцюристи А. Ейлі вирішили вшанувати естетику руху за рахунок загальнозрозумілих виразних можливостей, пов'язаних з джазом. Танцюристи привносять у твір практики африканських естетичних імперативів, що надають конкурентне «володінню формою» та супутнім процесам перемикання кодів, які дозволяють одночасну «деформацію майстерності» у виконанні [9, 664].

У балеті «The Holy Blues», створеному в творчій колаборації засновниці Urban Bush Women Дж. Золлар, танцівниці Е. С. Фігінс та колишньої танцівниці трупи А. Ейлі Ч. Монтейро вшановано традиції танців з минулого та сьогодення - лінді, гоу-гоу, руху бітів ногами DC, мемфіського джеркінгу та багатьох інших танцювальних стилів, шануючи той дух, який Л. Хортон поділяв з А. Ейлі [17]. У 2024 р. відбулася прем'єра балету «Знайти свободу», створеного в співпраці хореографа Х. Бойкіна з композитором і піаністом М. Вітакером, в якому досліджуються життєві виклики та обмеження, що прокладають шлях вперед. Для дослідження понять особистої свободи акцент зроблено на синтезі афро-танцю та джазу.

У 2024 р. Alvin Ailey American Dance Theater здійснив постановку «Audience Favorites», що якої увійшли композиції «Dancing Spirit» (балетмейстер Р. Браун), «Are You in Your Feelings?» (балетмейстер К. Абрахам) та «Revelations» (балетмейстер А. Ейлі) [18]. Композиція «Dancing Spirit» Р. К. Брауна, присвячена улюбленій учениці та музи А. Ейлі – Дж. Джеймсон, яка багато десятиліть була провідною солісткою театру, протягом 20-ти років (1990–2010 рр.) – його художнім керівником. Солоїст (М. Рашинг) починає повільну, розмірену, лінійну фразу,

рухаючись діагонально. Під вібрафонне виконання «Єдиної пелюстки троянди» Д. Еллінгтона виходить солістка (Р. Робінсон), повторюючи ту саму хореографію. Коли вони просуваються вперед, один танцюрист стає позаду них, потім інший і так далі, поки лінія з шести людей, які всі повторюють ту саму хореографію, не розтягнеться сценою. Коли соліст досягає свого місця призначення, він переривається в соло, в якому зроблено акцент на африканському танці – він «розчищає шлях» жнивними руками, які традиційно використовуються для прославлення бога Елегуа, божества йоруба, якого часто називають богом початків. У перші кілька хвилин «Танцюючого духу» М. Рашинг створює міцну рухову базу, а Р. Робінсон йде його слідами. Далі йдуть групові танці, що глибше занурюються в африканські та афрокубинські рухи. Артистичність трупи отримує шанс проявитися, коли танцюристи просто ходять на місці, переносючи вагу, одночасно розгойдуючи стегнами та плечима. Жінки обертаються, руки вигнуті вгору, а спини чоловіків хвилеподібно вигинаються, коли вони низько нахиляються до землі. Р. Браун, не покладаючись на технічні витівки чи перебільшені емоції, дозволяє танцюристам робити акцент на цілісності артистизму, що значно посилює художньо-естетичний вплив постановки. У композиції «Are You in Your Feelings?» балетмейстером К. Абрахамом поєднано елементи соула, ритм-блюзу та хіп-хоп.

Узагальнюючи, можна констатувати, що фундаментальні принципи балетмейстерського вирішення великої хореографічної форми засобами афро-джаз-танцю закладені у техніках та прийомах, розроблених його новаторами, які кодифікували кроки та рухи, структурували методи постановки танцю в лексичі афро-джазу на основі індивідуальних поглядів, які вони набули як танцюристи, хореографи та викладачі.

Наукова новизна. Досліджено проблематику вирішення великої хореографічної форми засобами афро-джаз танцю на прикладі сценічних творів балетмейстерів Alvin Ailey American Dance Theater; уведено на наукового обігу маловідомі матеріали щодо творчої діяльності Е. Ейлі, Р. К. Брауна, Р. Баттла, Д. Джеймсон та М. Раслін; проаналізовано хореографічні постановки «Revelations», «N.Y. Export: Opus Jazz», «Audience Favorites», «The Holy Blues», «Dancing Spirit», «Are You in Your Feelings?» крізь призму проблематики еволюціонування

постановочних підходів афро-джаз-танцю А. Ейлі у творчості його учнів та послідовників.

Висновки. На основі аналізу хореографічних постановок Alvin Ailey American Dance Theater можна констатувати, що серед ключових композиційних прийомів, що використовуються балетмейстерами у вирішенні великих хореографічних форм засобами афро-джаз-танцю: принцип «колективного ритуалу», діалогізм (між солістом і кордебалетом), що проявляється у структуруванні масових сцен через звернення до форми «заклику-відповіді»; контамінація лексики афро-джаз-танцю з елементами танцю контемпорарі, танцю модерн (зокрема техніці Л. Хортонна – Lester Horton Technique) і класичного танцю з метою досягнення поліфонії пластичної мови. Специфічними лексичними та формально-технічними прийомами афро-джаз-танцю, до яких найчастіше звертаються балетмейстери є: поліритмія та поліцентрія, при яких різні частини тіла танцюриста виконують рухи в різних ритмах; центр сили та ізоляція – рухи (зокрема хвилеподібні) йдуть від центру тяжіння танцюриста до кінцівок; граундінг, що є наслідком міцного зв'язку африканського народу із землею (плоскі кроки, удари стопами при нахилені торсі вперед) та ін.

Література

1. Плахотнюк О. Contemporary jazz-dance та його практики в системі хореографічної освіти України. *Lwowsko-Rzeszowskie zeszyty naukowe (Львівсько-Ряшівські наукові зошити): зб. наук. праць. Львів – Ряшів, 2013. С. 261–268.*
2. Плахотнюк О. Проблематика розуміння природи афро-джаз-танцю. *Молодий вчений. 2018. Вип. 7(59). С. 40–44.*
3. Плахотнюк О., Берест Р., Білінська Л. Історично-культурний генезис новітніх форм джазових танців Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 71. С. 38–44.
4. Сандульський С., Павлішена Л., Лобан Т. Джаз-танець у контексті розвитку сучасного хореографічного мистецтва. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 82. С. 168–175.
5. Холов Т. Афро-джаз-танець, його національні особливості та рецепції Сучасне хореографічне мистецтво: підґрунтя, тенденції, перспективи розвитку : навч.-методич. посіб. упоряд. О. Плахотнюк. Львів : СПОЛОМ, 2018. Ч. II. С. 24–29.
6. Яценко А. А., Баканча Л. А. Поєднання джаз-танцю з іншими стилями в хореографії. *Молодий вчений. 2020. № 12(88). С. 368–370.*
7. Cohen P. Jazz dance as a continuum. En L. Guarino, & W. Oliver, *Jazz Dance: A history of the*

roots and branches. Gainesville: University Press of Florida, 2014. pp. 3–7.

8. Darkenwald T. Jack Cole and Theatrical Jazz Dance. En Guarino, Lindsay & Oliver, Wendy. *Jazz Dance: A History of the Roots and Branches.* Gainesville: University Press of Florida. 2014. pp. 82–88.

9. DeFrantz T. Composite Bodies of Dance: The Repertory of the Alvin Ailey American Dance Theater. *Theatre Journal. 2005. Vol. 57. Nu. 4. pp. 659–678.*

10. Guarino L., Oliver W. Jazz Dance Styles. En L. G. Oliver, *Jazz Dance: A History of a Roots and Branches.* Gainesville: University Press of Florida, 2014. pp. 24–32.

11. Kraines M. G., Pryor E. Jazz Dance: A History. En M. G. Kraines, E. Pryor, *Jump into Jazz: The basic and beyond for the Jazz Dance Student.* New York: Mc Graw Hill., 2005. 360 p.

12. N.Y. Export: Opus Jazz. Ailey. 2026. URL : <https://ailey.org/repertory/ny-export-opus-jazz> (дата звернення : 12.01.2026).

13. Prokaza A. Jazz dance as a style of contemporary choreography. *Paradigm of knowledge. 2017. Vol. 6. No 26. pp.* URL : <https://naukajournal.org/index.php/Paradigm/article/view/1373/1471> (дата звернення : 12.01.2026).

14. Silvia Durán V. La enseñanza de la danza jazz en guayaquil: un reto para la formación universitaria en arte Teaching of jazz dance in guayaquil: a challenge for univeristy training in arts. 2022. Vol. 41. Nú. 2. pp. 505–522.

15. Stearn M. Jazz Dance The Story of American Vernacular Dance. New York: Da Capo Press, Inc., 1994. 514 p.

16. Straus R. Luigi, Gus Giordano, and Matt Mattox: jazz masters. *Dance Magazine. 2007. vol. 81, no. 7.* URL : <https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA166200812&sid=sitemap&v=2.1&it=r&sw=w&p=EAIM&userGroupName=anon%7E6994e5a2&aty=opn-web-entry> (дата звернення : 13.01.2026).

17. The Holy Blues. Ailey. URL : <https://ailey.org/repertory/holy-blues> (дата звернення : 2.01.2026).

18. Vinton G. Impressions: Alvin Ailey American Dance Theater (All New Program). *The dance enthusiast. 2010.* URL : <https://www.dance-enthusiast.com/features/impressions-reviews/view/IMPRESSIONS-Alvin-Ailey-American-Dance-Theater-All-New-Program-2010-01-08> (дата звернення : 12.01.2026).

References

1. Plahotniuk, O. (2013). Contemporary jazz-dance and its practices in the system of choreographic education of Ukraine. *Lwowsko-Rzeszowskie zeszyty naukowe (Lviv-Rzeszow scientific notebooks).* Lviv – Rzeszow, 261–268 [in Ukrainian].
2. Plahotniuk, O. (2018). Problems of understanding the nature of Afro-jazz dance. *Young scientist, 7(59), 40–44* [in Ukrainian].

3. Plahotniuk, O., Berest, R., & Bilinska, L. (2024). Historical and cultural genesis of the latest forms of jazz dances. *Current Issues of the Humanities*, 71, 38–44 [in Ukrainian].
4. Sandulskyi, S., Pavlishena, L., & Loban, T. (2024). Jazz dance in the context of the development of modern choreographic art. *Current Issues in the Humanities*, 82, 168–175 [in Ukrainian].
5. Kholov, T. (2018). Afro-jazz dance, its national features and receptions Modern choreographic art: background, trends, development prospects: teaching and methodical manual. Part II, 24–29 [in Ukrainian].
6. Yatsenko, A. A., & Bakancha, L. A. (2020). Combining jazz dance with other styles in choreography. *Young Scientist*, 12(88), 368–370 [in Ukrainian].
7. Cohen, P. (2014). Jazz dance as a continuum. In L. Guarino, & W. Oliver, *Jazz Dance: A history of the roots and branches*. University Press of Florida, 3–7 [in English].
8. Darkenwald, T. (2014). Jack Cole and Theatrical Jazz Dance. In Guarino, Lindsay & Oliver, Wendy. *Jazz Dance: A History of the Roots and Branches*. University Press of Florida, 82–88 [in English].
9. DeFrantz, T. (2005). Composite Bodies of Dance: The Repertory of the Alvin Ailey American Dance Theater. *Theatre Journal*, 57 (4), 659–678 [in English].
10. Guarino, L., & Oliver, W. (2014). Jazz Dance Styles. In L. G. Oliver, *Jazz Dance: A History of a Roots and Branches*. University Press of Florida, 24–32 [in English].
11. Kraines, M. G., & Pryor, E. (2005). Jazz Dance: A History. In M. G. Kraines, E. Pryor, *Jump into Jazz: The basic and beyond for the Jazz Dance Student*. Mc Graw Hill [in English].
12. N.Y. Export: Opus Jazz. Ailey. (2026). <https://ailey.org/repertory/ny-export-opus-jazz> [in English].
13. Prokaza, A. (2017). Jazz dance as a style of contemporary choreography. *Paradigm of knowledge*, 6 (26). <https://naukajournal.org/index.php/Paradigm/article/view/1373/1471> [in English].
14. Silvia Durán, V. (2022). La enseñanza de la danza jazz en guayaquil: un reto para la formación universitaria en arte Teaching of jazz dance in guayaquil: a challenge for univeristy training in arts, 41 (2), 505–522 [in Spanish].
15. Stearn, M. (1994). *Jazz Dance: the Story of American Vernacular Dance*. Da Capo Press, Inc. [in English].
16. Straus, R. (2007). Luigi, Gus Giordano, and Matt Mattox: jazz masters. *Dance Magazine*, 81 (7). <https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA166200812&sid=sitemap&v=2.1&it=r&sw=w&p=EAIM&userGroupName=anon%7E6994e5a2&aty=open-web-entry> [in English].
17. The Holy Blues. Ailey. (n.d.). <https://ailey.org/repertory/holy-blues> [in English].
18. Vinton, G. (2010). Impressions: Alvin Ailey American Dance Theater (All New Program). The dance enthusiast. <https://www.dance-enthusiast.com/features/impressions-reviews/view/IMPRESSIONS-Alvin-Ailey-American-Dance-Theater-All-New-Program-2010-01-08> [in English].

Стаття надійшла до редакції 15.01.2026
Отримано після доопрацювання 12.02.2026
Прийнято до друку 20.02.2026
Опубліковано 31.03.2026